DEO OPTIMO MAXIMO VNI ET TRINO, VIRGINI DEIPARÆ, ET SANCTO LVCÆ ORTHODOXORVM MEDICORVM PATRONO.

QVÆSTIO MEDICA

CARDINALITIIS DISPVTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS IX. MARTII.

M. HVGONE CHASLES Doctore Medico, Moderatore.

Eſtne Autumnalibus inſomnijs fides habenda? 941

ANIMA ſomniantis partim dormit, partim vigilat. Leni, blandâque ciborum anathymiaſi, tamquàm vinculo, conſtricti ſenſus vacationem ab omni munere obtinent. Soluta ſpirituum impulſu phantaſia operi liberiùs laſciuiúſque incumbit: Illa animæ affectio, ſomnus; hæc, inſomnium appellatur: Altera alteri ſtruit inſidias, etſi ab inuicem nuſquàm ſejunguntur. Sorbilis ſomnus, & adhuc incipiens ſomnia non parit. Adultus in ſui perniciem ſomniorum ferax. Declinans, & iam debilis recreatum cerebrum, & nouo lumine illuſtratum prole beat præſtrantiore. Caue phreneticorum deliramenta, inſomnia putes: Illa infrà humanum ſtatum deijciunt animum, hæc ſæpiùs attollunt hominem ſuprà hominem, deóque coniungunt. Imperfecta animalia non ſomniant, animâ vix vni diſcretioni intentâ. Cerebrum nimio humorum pondere grauatum, aut exhauſtum ſpiritibus, fingendis ſomnijs ineptum: arctior ſomnus altiùs in animam penetrat. Animalia ſtatim à cibo, aut validiore exercitatione non ſomniant, vt nec infantes: nimiâ humiditate irretitæ rerum ſpecies, aut vehementiori labore diſſolutæ, vel altiùs depreſſæ non emicant. Quæcumque ſpatio latiore ab vtróque extremo deflectit cerebri conſtitutio, vt ſomno, ita nec ſomnio aduerſatur.

IN hunc deliciarum pariter, ac moleſtiarum portum ſæpiùs nos ducit oppreſſi cura animi, corporis, vel fortunæ, quæ talis ſe ſe ingerit dormientibus, qualis fatigauerit vigilantes; Nonnumquàm latens corporis, & humorum affectio; ratò dæmon aliquis, aut intelligentia ſuperior. Hinc interiores animi affectus deteguntur, hinc morum humorúmque temperamentum innoteſcit, & recondita morborum ſemina ſe ſe dant in apertum. Annon etiam ex inſomnijs, niues, imbres, & futuros terræmotus liceat aliquandò acriore animo pręuidere? Leniter & æquabiliter impulſi ſpiritus animales, dum ſopitas rerum ſpecies, cerebro inſculptas, blandè excitant, aut aliundè aduectas ſuauiter excipiunt, moxque nitidi ſpeculi inſtar, puras & ſinceras phantaſiæ repræſentant, certa cient ſomnia, & expedita. Quæ ad auroram contingunt ſomnia clariora. Vere quieta & pacata. Melancholicus humor naturalis mediocri calore fulgens, non aduſtus, vt homines reddit ingenioſos, ſic rectè ſomniantes. Spirituum, vaporúmque turbulentus & concitatior impetus præpoſtera & diſtorta obijcit animo ſimulachra, quæ modò præ nigrore terrorem timorémque incutiunt, modò addunt audaciam præ fulgore.

ALIA aëris conſtitutio ſomnianti animæ fauet, vel aduerſatur. Diurna maiore lumine lumen interius diſſipat, nox circumfuſis, non offuſis tenebris colligit; Illa cerebrum ſpiritúſque motu exagitat, hæc ſilentio demulcet, & quiete temperat, vt rectè ſapientiſſima iudicetur. Hyeme raró ſomniant animantes; craſſis frigidiſque ciborum vaporibus cerebri meatus occluduntur, torpeſcit phantaſia, nec expeditè in imagines reuoluitur; reliquis anni temporibus frequentiùs. Inſomnia vere & æſtate dominantem in corpore humorem, ac latentes animi mores & affectus clariùs exprimunt, autumno minùs. Illorum æquabilis temperies ſpirituum vias patentes & liberas efficit; Huius ſiccitas immodica, & mutua ac ſubita caloris & frigoris viciſſitudo cerebrum exaſperat, meatus coarctat, & intercipit: Hinc ſpirituum motus interrumpitur, alius ex alio citiſſimè connectitur, perque conſequentes figuras ſubitò tranſuolans phantaſia in alias atque alias auocatur, oblita priorum. Quid quod ventorum tunc temporis ſpirantium natura varia, & mutabilis indoles cerebrum afficit variè, humorum colluuie replet, atrâ denſâque caligine obfuſcat ſpiritus, animique obtundit aciem?

AD εὐθυονειρίαν maximè conferunt humores puri, limpidi, tenues. Contrà verò craſſi, turbidi, & vitioſi, quales edaci autumno congeruntur, vana & futilia excitant inſomnia. Bubulæ, leporinæ, & vetuſtorum quadrupedum carnes craſſæ ſunt, fibroſæ, duræ, grauandis, quàm inſtaurandis corporis animæque viribus aptiores. Leguminum genus flatuoſum, pauci nutrimenti. Fabæ, etſi ſucci bonitate præſtantes, venerem & turbulenta inſomnia, ſi quod aliud, maximè mouent, flatibus totum corpus diſtendunt, citò ſecedunt. Piſa tardiùs, ſed minùs flatulenta. Lentes nemini non noxiæ, craſſæ prauæque ſubſtantiæ, ſtrumas, epilepſiam, ſimiléſque morbos procreant. Fructus omnes recentes crudo & ſeroſo humore abundant. Ficus & vuæ citò implent, & in flatuoſam humiditatem conuertuntur. Vinum recens ab vuis expreſſum naturâ calidum, flatulentum, corpori turbas molitur, tenui vapore caput tentat, ſpiritus reddit temulentos & præcipites, ſeminis auget materiam, & lubricas libidinis per ſomnum mouet imagines. Horum omnium vſus & eſus autumno familiaris humorum puritatem inquinat, viſcerum ſubſtantiam, maximè verò cerebri lucidum corpus inficit & contaminat.

AVTVMNVS arcturi exortu, pleiadúmque occaſu coſmico circumſcriptus, omnium anni partium pernicioſiſſimus, diuturnorum malignorúmque morborum ferax, cerebrum ſummam & principem corporis arcem multis oppugnat machinis; epilepticis inſultibus vehementer concutit, maniacis angoribus torquet, varijs incubi phantaſmatis terret, leniùs mitiúſque habet, cum quiete demulctum, & reparandis ſpiritibus ſuauiter occupatum auocat, turbulentiſque ludit imaginibus. Aduſti humores, quos anteactæ æſtatis feruor genuit, & ad cerebrum excuſſit, impeditâ difflatione intùs cohibentur, diuerſóque cientur motu. Bilis pura & ſincera ſomnia excitat ignea, plena furoris & iracundiæ; melancholia horrenda, triſtia, & terroris plena; pituita, niuis, aquarum, pluuiæ; ſanguis læta & iucunda; humor varius & multiformis varia & diſtorta. Melancholici, febrientes, & temulenti multiformes viſiones habent. Autumni ſomnia ne cures. Atro, denſóque velamine obducitur mentis oculus, vt quæ tunc temporis contingunt inſomnia, non per corneam, ſed per eburneam portam ſubintrent in animum.

Non ergò Autumnalibus inſomnijs fides habenda.

 384.

Proponebat Lutetiæ NICOLAVS BLANCHET, Pariſinus, A. R. S. H. M. DC. XLV.